

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Pesthy Endre ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szegesdi Judit ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránt a Szekszárdi Munkaügyi Bíróságnál 1.M.663/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Tolna Megyei Bíróság 10.Mf.20.016/2010/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Tolna Megyei Bíróság 10.Mf.20.016/2010/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárás illetve az államot terheli.

I n d o k o l á s :

A Szekszárdi Munkaügyi Bíróság 1.M.306/2009/5. számú ítéletét hatályon kívül helyező Tolna Megyei Bíróság 10.Mf.20.064/2009/5. szám végzése alapján megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2004. július 12-étől állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél titkárnő munkakörben. 2008. február 26-ától a háromtagú közalkalmazotti tanács elnöke volt. A fenntartó 1,75 % fős létszámcsökkentést rendelt el, amelyet az alperes úgy tervezett végrehajtani, hogy egy fő a prémiumévek programba kerül, másik személy munkaidejét napi 8 óráról 6 órára, a felperes munkaidejét pedig napi 8 óráról 4 órára kívánta csökkenteni, amelyet a felperes nem fogadott el. Az alperes igazgatója szóban megkereste a közalkalmazotti tanács két tagját, akik a felperes felmentéséhez hozzájárultak. Az alperes a közalkalmazott jogviszonyát ezt követően 2009. november 5. napjával megszüntette. A felperes a keresetében a felmentés jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével. A Szekszárdi Munkaügyi Bíróság 1.M.663/2009/5. számú ítéletével az alperes kibocsátott felmentését hatálytalanította, és a felperes eredeti munkakörbe történő visszahelyezését mellőzte. Kötelezte az alperest 1.206.570 forint átalánykártérítés, 455.206 forint elmaradt illetmény, továbbá 2010. március 1. napjától az ítélet jogerőre emelkedésének napjáig naponta 5.484 forint megfizetésére, valamint 110.000 forint perköltség viseléséről határozott. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az alperes megsértette az Mt. 28. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, a munkáltató nem tájékoztatta írásban az alperesnél működő közalkalmazotti tanácsot a felperes tervezett felmentéséről. A könyvtár igazgatója a felperest megkerülve kérte meg a másik két közalkalmazotti tanács tag egyetértését, akik ugyancsak mellőzték a

felperes bevonását a döntésük kialakításában.

A T.M.Ö.K.közgyűlési határozatával létszámcsökkentést rendelt el, azonban az alperes túllépte a számára meghatározott keretet, egyéb módon - a felperes jogviszonyának megszüntetése nélkül - kellett volna még a hiányzó 0,5 % fős létszámcsökkentést elérnie. Tekintettel arra, hogy a bíróság a felperes felmentését jogszabálysértőnek minősítette, ezért a rendeltetésellenes joggyakorlás értékelését mellőzte. A bíróság kötelezte az alperest a Kjt. 34. § (3) bekezdése alapján 10 havi átlagkeresetnek megfelelő összeg megfizetésére, valamint elmaradt munkabér megtérítésére. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Tolna Megyei Bíróság a munkaügyi bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alperes terhére megállapított átalánykártérítés összegét 603.285 forintra leszállította, egyebekben helybenhagyta. Kötelezte az alperest 50.000 forint fellebbezési költség viselésére kimondva, hogy a fellebbezési illeték az államot terheli.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy az Mt. 28. §-ának (2) bekezdése által előírt írásbeli formát a munkáltató részére a szóbeliség nem helyettesítheti. A felperes felmentéséről az alperes igazgatója szóban tárgyalt a közalkalmazotti tanács két tagjával, a felperes nélküli nyilatkozattétel pedig a saját döntésük volt. A másodfokú bíróság az átalánykártérítés mértéke körében az elsőfokú bíróság ítéletét jogellenesnek tartotta, és az átalánykártérítés összegét öt havi átlagkeresetre leszállította. Kifejtette, hogy a felperes a perben arról nyilatkozott, miszerint nem tudott elhelyezkedni, nincs jövedelme, mely körülmény a terhére nem róható, mint ahogy az sem, hogy az elmaradt jövedelem iránti igényét a bíróság tájékoztatását követően terjesztette elő. Az alperes olyan tényt nem jelölt meg, amely az elmaradt bérigényre alapot adó [Kjt. 34. § (5) bekezdés szerinti] kizáró oknak megfelelne. Az alperes a felülvizsgálati kérelemében kérte az ítéleteket a felperes elmaradt munkabérének megfizetésére kötelező részében részben „megváltoztatni”, az elmaradt munkabér megfizetésére kötelezést mellőzni, az első-, és a másodfokú per költségei tekintetében a pernyertesség-pervesztesség ezen megváltozott arányához igazodóan mindegyik felet saját képviselői költségének viselésére kötelezni, valamint a felperest a felülvizsgálati eljárás költségeiben marasztalni. Az alperes álláspontja szerint a felperes jogviszonya a felmentés folytán 2009. november 5. napjával szűnt meg, mivel a megismételt eljárásra már ezt követően került sor, a bírói tájékoztatásra a felperes a keresetét kiterjesztette az elmaradt munkabérre is. Az alperes álláspontja szerint a bíróságnak a jogi képviselővel eljáró féllel szembeni korábbi, igen tág körű, a jogszabályok tartalmára is kiterjedő kioktatási kötelezettsége megszűnt, a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján csak a bizonyítási teherre nézve van tájékoztatási kötelezettsége. Ennek ellenére a bíróság a felperest tájékoztatta arról, hogy elmaradt munkabér iránti igényt érvényesíthet, amelyet ezek után a közalkalmazott elő

is terjesztett. Ebből következően önmagában jogsértő az elsőfokú bíróság ítéletének az elmaradt munkabér megfizetésére kötelező rendelkezése.

Az alperes álláspontja szerint vitatható, hogy a felperes mindent megtett volna annak érdekében, hogy elhelyezkedjen, figyelemmel a Kjt. 34. § (5) bekezdésében foglaltakra is. A felperes kétségtelenül igazolta, hogy különböző helyekre, így önkormányzatokhoz is pályázatokat adott be, amelyek nem bizonyultak sikeresnek, azonban az általa másolatban becsatolt okiratokból kivétel nélkül azt lehetett megállapítani, hogy az alperes munkáltatónál munkaidőn túli képzésben megszerzett diplomájának megfelelő álláshelyekre pályázott. A felperes nem úgy próbált elhelyezkedni, hogy eredeti titkárnői, vagy ezzel nagyjából egyenértékű adminisztrátori, illetve egyéb adminisztrációs munka végzésére szolgáló ügyintézői állást keresett volna, ilyen helyekre adott volna be pályázatot, hanem olyan, az új munkakörének, diplomájának megfelelő pályázatot készített és nyújtott be több helyre, amelynél már önmagában az is nyilvánvalóan ellentmondott a pozitív elbírálásnak, hogy az adott, diplomás munkakörben soha nem dolgozott. Az alperes terhére csak olyan elmaradt illetmény megtérítése róható, illetve a kár azon részének megtérítésére kötelezhető, amely teljes egészében a felperes hibáján kívül állt elő. Az alperes álláspontja szerint azért is jogellenes a munkáltatót az elmaradt munkabér megfizetésére kötelezni, mert amennyiben az először lefolytatott elsőfokú eljárásban bizonyítási indítványainak a bíróság helyt ad, akkor nem kerül sor az ítélet hatályon kívül helyezésére, így az ügyet még a felmentés folytán megszűnt felperesi jogviszony időszakában, kieső munkabér nélkül lehetett volna befejezni. Ezen túlmenően az alperes a felülvizsgálati kérelmében másodlagosan az elmaradt kár megfelelését kérte a kármegosztás szabályai szerint az alperes 50 %-ban történő marasztalásával. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és az alperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése téves értelmezése folytán oktatta ki a jogi képviselővel eljáró felperest az igényérvényesítés lehetőségéről. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a jogvitában a kereseti kérelem és ellenkérelem keretei között a bíróságnak az alkalmazásra kerülő anyagi jog szabályainak figyelembevételével tájékoztatni kell a felperest a bizonyítandó tényekről, az alperest pedig arról, hogy milyen módon védekezhetsz a perbeli igény ellen. Ebből következően önmagában az a tény, hogy a bíróság tájékoztatási kötelezettsége alapján - a kereset pontos rögzítése során - konkrétan megjelölte azon jogszabályt, amelyre a felperes az igényét alapíthatja, és tisztázni kívánta, hogy az a Kjt. 34. §-ának (3) vagy (4)

bekezdésén alapul, nem tekinthető olyan lényeges eljárásjogi szabálysértésnek, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatással lehetne (Pp. 121. §). Az alperes az eljárás során igazolta, hogy számos alkalommal megkísérelt a végzettségének megfelelő (titkárnői, illetve adminisztrációs munkakörben is) elhelyezkedni, sikertelenül. Ezzel eleget tett a Kjt. 34. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettségének, az a körülmény pedig, hogy nem kizárólag az alperesnél ellátott feladatokra, titkárnői tevékenység ellátására jelentkezett, hanem egyéb munkaköröket is elvállalt volna, éppen az elhelyezkedési szándékát támasztja alá, így nem mentesül a munkáltató a fizetési kötelezettsége alól. Alaptalanul hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra is, hogy amennyiben nem kerül sor a bírósági eljárás során hatályon kívül helyezésre, az alperest nem terheli további fizetési kötelezettség. A bíróságok az eljárásjogi szabályok betartásával folytatták le a bizonyítási eljárást, és hozták meg a döntésüket. Ebből következően pedig a Kjt. 34. § (3) bekezdésében foglalt szabályok megfelelő alkalmazásával a munkáltató köteles viselni a jogellenes intézkedése jogkövetkezményeit. Az alperes a kármegosztás körében a konkrét jogi álláspontját nem fejtette ki, e körben jogszabályra nem hivatkozott, így ez a felülvizsgálati eljárásban nem volt értékelhető [Pp. 272. § (2) bekezdés].

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul. A felülvizsgálati eljárás illetékét az adott ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. június 22.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül. Nné tisztviselő